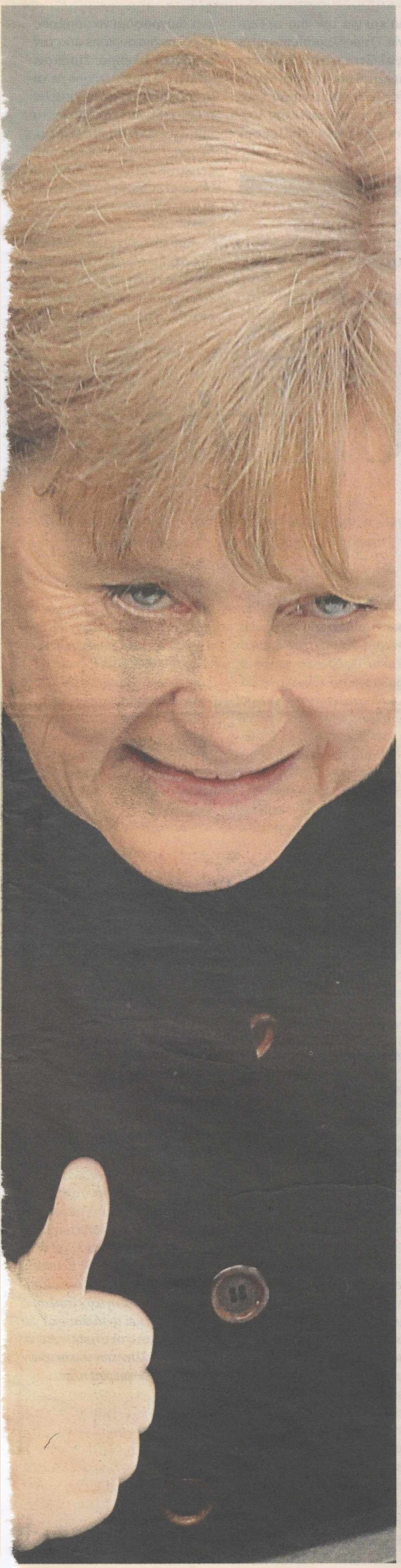

ωφελούνται και ποιοι χάνουν από την εγκατάλειψη του ευρώ.

Αν υποθέσουμε ότι η Ελλάδα επιστρέφει στη δραχμή ή σε ένα οποιοδήποτε νόμισμα ονομάζεται ευρωδραχμή ή κάπως έτσι, αυτό σημαίνει ότι:

Ολες οι καταθέσεις και όλα τα δάνεια στις τράπεζες που είναι εγκατεστημένες στη χώρα μετατρέπονται σε αυτό το νόμισμα. Ολες οι συναλλαγές στο εσωτερικό της χώρας γίνονται με αυτό το νόμισμα και όλοι οι μισθοί και οι συντάξεις δίνονται σε αυτό το νόμισμα.

Αν θεωρήσουμε τώρα ότι την ημέρα της μετατροπής το νόμισμα αυτό έχει μια ισοτιμία 1 ευρώ προς 345 δρχ., σημαίνει ότι ένας μισθός 1.000 ευρώ μετατρέπεται σε 345.000 δραχμές. Την ίδια κιόλας μέρα, η δραχμή θα υποτιμηθεί έναντι του ευρώ κατά 30% ή 40% ή 50% - μάλλον προς τη μεγαλύτερη υποτίμηση θα κινηθεί η αγορά. Συνεπώς ο μισθός των 345.000 δρχ. θα έχει αγοραστική δύναμη 500 ευρώ. Αρα ο μισθωτός χάνει τη μισή του αγοραστική δύναμη. Εννοείται ότι η διαφορά αυτή δεν θα δοθεί ως αύξηση στους μισθούς.

Παράλληλα, το ίδιο θα συμβεί στην αξία των καταθέσεων και στην αξία των δανείων.

## ■ Οι πλούσιοι πλουσιότεροι και οι φτωχοί φτωχότεροι

Αυτό που θα συμβεί λοιπόν σε αυτή την απευκταία περίπτωση είναι ότι η διαφορά μεταξύ πλούσιων και φτωχών Ελλήνων θα μεγαλώσει σε πρωτοφανή ιστορικά επίπεδα. Ολοι όσοι διαθέτουν μεγάλη περιουσία σε μετρητά, ένα, δύο, πέντε, δέκα ή και περισσότερα εκατομμύρια στο εξωτερικό, θα διατηρήσουν τις καταθέσεις τους σε ευρώ και θα μπορούν να αγοράσουν οτιδήποτε θέλουν σε δραχμές σε εξευτελιστικές τιμές.

Το κόστος ζωής θα εκτιναχθεί στα ύψη. Για παράδειγμα, ένα λίτρο βενζίνης που θα κοστίζει τις πρώτες ώρες της μετατροπής 690 δραχμές, θα ανέβει λόγω της υποτίμησης σε 1.035 δραχμές. Το ίδιο θα συμβεί σε όλα τα εισαγόμενα προϊόντα. Ομως και οι τιμές των ελληνικών βιομηχανικών προϊόντων θα αυξηθούν σε μεγάλο βαθμό διότι οι πρώτες ύλες παραγωγής τους εισάγονται αλλά και το κόστος του πετρελαίου θα τις επηρεάσει. Θα έχουμε δηλαδή από την πρώτη κιόλας στιγμή τρελό πληθωρισμό που θα κατατρώγει τους μισθούς και τις συντάξεις. Η φτώχεια θα επικρατήσει και αυτό θα είναι το μεγάλο κόστος από την αλλαγή νομίσματος.

Το όφελος θα είναι ότι και τα χρέη θα μετατραπούν σε δραχμές. Ομως ποιος ωφελείται από τα χρέη; Αυτός που εισπράττει 345.000 δρχ. και χρωστάει ας πούμε 5.000 ευρώ ή 1.725.000 δρχ., δεν θα έχει όφελος από την υποτίμηση. Διότι θα συνεχίσει να έχει μισθό 345.000 δραχμών και να χρωστάει 1.725.000 δρχ., μόνο που λόγω της αύξησης του κόστους ζωής δεν θα του περισσεύει ούτε μία δραχμή για να ξεπληρώσει το δάνειό του. Συνεπώς βγαίνει χαμένος.

Αντίθετα, κάποιος πλούσιος που έχει 1.000.000 ευρώ και χρωστάει οποιοδήποτε ποσό, θα έχει όφελος. Διότι θα μπορεί με τα μισά ευρώ να ξεπληρώσει το δάνειό του σε δραχμές.

Εκτός, λοιπόν, από τους πλούσιους που έχουν αποταμίευση στο εξωτερικό και οι οποίοι θα δουν την αγοραστική δύναμη της αποταμίευσής τους να διπλασιάζεται, οι υπόλοιποι, μισθωτοί και συνταξιούχοι, χάνουν αυτομάτως τη μισή τους αγοραστική δύναμη.

Θεωρητικά, η αλλαγή νομίσματος θα έπρεπε να είναι αδιάφορη και για τους πολύ φτωχούς. Γι' αυτούς που δεν έχουν καμία αποταμίευση και πολύ χαμηλό εισόδημα. Ούτε όμως γι' αυτούς υπάρχει όφελος. Αντίθετα, υπάρχει κόστος. Διότι η αύξηση των τιμών όλων των προϊόντων ανεβάζει πολύ ακόμη και το στοιχειώδες κόστος ζωής. Με το εισόδημα του ταμείου ανεργίας, δηλαδή, θα αγοράζεις τα μισά από όσα αγοράζεις σήμερα.

Με λίγα λόγια, η επιστροφή στη δραχμή θα είναι καταστροφική για όλους εκτός των πολύ πλούσιων και των πλούσιων μεγαλοοφειλετών που θα βρεθούν να έχουν ευρώ στο εξωτερικό και να χρωστάνε δραχμές στην Ελλάδα.

Φυσικά ευνοημένοι θα είναι όσοι εισπράττουν ευρώ ή άλλο ξένο νόμισμα από τον τουρισμό, τις εξαγωγές ή τη ναυτιλία.

## ■ Η καταστροφή της μεσαίας τάξης

Το μεγαλύτερο κόστος θα το πληρώσει η λεγόμενη «μεσαία τάξη», δηλαδή οι μισθωτοί, οι ελεύθεροι επαγγελματίες, όσοι θέλουν να στείλουν τα παιδιά τους για σπουδές στο εξωτερικό, να ταξιδέψουν, να καταναλώσουν υψηλότερης ποιότητας εισαγόμενα προϊόντα. Και η καταστροφή της μεσαίας τάξης θα είναι καταστροφή για τον κοινωνικό ιστό, την οικονομία αλλά και τον πολιτισμό.

Η μετανάστευση θα γίνει όχι απλώς λύση, όπως είναι σήμερα, αλλά αναγκαιότητα για πολύ μεγάλο μέρος τους πληθυσμού. Και καθώς οι νεότεροι και οι καλύτεροι θα μεταναστεύουν για να ζήσουν καλύτερα, η χώρα θα βρεθεί σε λίγα χρόνια να κατοικείται από λιγότερους, φτωχότερους, γηραιότερους και λιγότερο ικανούς Ελληνες.

Αυτή είναι δυστυχώς η πραγματικότητα που θα ζήσουμε αν δεν καταφέρουμε να παραμείνουμε στο ευρώ, με οποιοδήποτε κόστος. Και αυτό είναι κάτι που δεν πρέπει να επιτρέψει ο ελληνικός λαός, ακόμη και αν οι πολιτικοί μας, αδυνατώντας να σταθούν στο ύψος των περιστάσεων, μας οδηγούν εκεί.

# Τολμήστε, κύριε Βενιζέλε!

Ο υπουργός Οικονομικών και αντιπρόεδρος της κυβέρνησης κ. Ευάγγελος Βενιζέλος πρέπει να μαζέψει όλες του τις δυνάμεις, να ακονίσει τη ρητορική του, να ξεπεράσει τους πολιτικούς του φόβους και να αναλάβει, έστω και μόνος εναντίον όλων, το πολιτικό κόστος ορισμένων πολύ σκληρών αποφάσεων. Και πρέπει να το κάνει άμεσα αν δεν θέλει να μπει στη μαύρη λίστα των υπουργών Οικονομικών που κατέστρεψαν τη χώρα μαζί με τους κυρίους Γιώργο Αλογοσκούφη, Γιάννη Παπαθανασίου και Γιώργο Παπακωνσταντίνου. Οχι ότι φταίνε μόνο αυτοί οι τρεις, αφού και όλοι οι άλλοι συνάδελφοί τους πολιτικοί (πρωθυπουργοί, υπουργοί, βουλευτές και κομματικά στελέχη) στο ίδιο μήκος κύματος κινούνταν και δυστυχώς παραμένουν, αλλά αυτοί οι τρεις είχαν το κρίσιμο πόστο. Αν ήξεραν και δεν μπορούσαν, όφειλαν να παραιτηθούν ανακοινώνοντας μάλιστα δημοσίως τον λόγο της παραίτησής τους. Τώρα και για τους τρεις είναι πολύ αργά -μείνανε στα μαύρα κατάστιχα της Ιστορίας- αλλά ο κ. Βενιζέλος έχει την ευκαιρία να γλιτώσει ώστε να μπορεί να συνεχίσει, όταν η θύελλα κοπάσει, την πολιτική του καριέρα και μάλιστα να βγει και κερδισμένος από την υπόθεση αυτή. Αν δεν το κάνει, και θα εξαφανιστεί ο ίδιος πολιτικά και θα λερώσει το όνομά του που με τόση προσπάθεια έκτισε.

**Τι πρέπει λοιπόν να κάνει ο κ. Βενιζέλος; Να εξηγήσει στον λαό ότι, αν δεν πάρει μέτρα, η χώρα θα πτωχεύσει και ότι δημόσιοι υπάλληλοι και συνταξιούχοι θα μείνουν απλήρωτοι στο τέλος του χρόνου**

Τι πρέπει λοιπόν να κάνει ο κ. Βενιζέλος; Να εξηγήσει στον λαό ότι, αν δεν πάρει μέτρα, η χώρα θα πτωχεύσει και ότι δημόσιοι υπάλληλοι και συνταξιούχοι θα μείνουν απλήρωτοι στο τέλος του χρόνου.

Να καταργήσει όλες τις δημόσιες υπηρεσίες που δεν χρειάζονται και είναι πολλές. Μέχρι τώρα το σύστημα που ακολούθησαν ΠΑΣΟΚ και Ν.Δ. ήταν να δημιουργούν όσο το δυνατόν πιο πολλές και πολυπρόσωπες δημόσιες υπηρεσίες ώστε να προσλαμβάνουν περισσότερους ψηφοφόρους και ταυτόχρονα να δημιουργούν επικαλύψεις, συναρμοδιότητες και ανάγκες ερμηνείας των νόμων από τους υπαλλήλους ώστε κάποιοι δημόσιοι υπάλληλοι να πλουτίζουν από τα λαδώματα. Αυτά πρέπει να τα καταργήσει.

Να ισοσκελίσει τις δαπάνες των ΔΕΚΟ φέτος.

Να φτιάξει έναν φορολογικό νόμο 25 σελίδων (του είναι εύκολο) και να τσεκάρει αν τον καταλαβαίνει ο αστυνομικός που τον φυλάει για να είναι σίγουρος ότι ο κόσμος θα τον καταλάβει.

Να καταργήσει τις επικαλύψεις των δημοσίων υπηρεσιών (Πολεοδομία, Αρχαιολογία, Υγειονομικό, Πυροσβεστική κ.λπ.) για να δοθεί μία άδεια εκκίνησης επαγγελματικής δραστηριότητας. Ετσι θα ξεκινήσει η αναπτυξιακή διαδικασία.

Να τιμωρήσει παραδειγματικά μερικούς πολύ μεγάλους φοροφυγάδες.

Να πουλήσει ό,τι μπορεί από δημόσια περιουσία.

Αν τα κάνει αυτά, και τη χώρα θα σώσει και ο ίδιος θα μείνει στην Ιστορία. Αν δεν τα κάνει, και η χώρα θα πτωχεύσει και ο ίδιος θα μπει στα μαύρα κατάστιχα.

Πρέπει λοιπόν να τα πάει με νόμο στη Βουλή και αν το κόμμα του δεν τα ψηφίσει, να παραιτηθεί δηλώνοντας ταυτόχρονα την ίδρυση νέου κόμματος με ατζέντα αυτά τα μέτρα.

Γιατί τα ζητάμε αυτά από τον κ. Βενιζέλο και όχι από τον κ. Παπανδρέου;

Πρώτον, διότι τα ζητήσαμε από τον κ. Παπανδρέου και δεν τα έκανε. Δεύτερον, διότι ο κ. Βενιζέλος θέλει κάποια στιγμή να γίνει πρωθυπουργός.

# ΣΕΝΑΡΙΑ ΤΡΟΜΟΥ

## Οι επενδυτές ποντάρουν στην έξοδο της χώρας από το ευρώ

ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΜΠΟΥΣΜΠΟΥΡΕΛΗ

Σε ένα περιβάλλον έντονων καθημερινών διακυμάνσεων και αβεβαιότητας για την πορεία της χώρας αναπαράγονται τις τελευταίες ημέρες όλο και περισσότερο σενάρια που φωτογραφίζουν εξελίξεις τελικής αποτυχίας της εφαρμογής των μέτρων και αποσταθεροποίησης της οικονομίας.

Η αξιοπιστία μας έχει κλονιστεί πια σε τέτοιο βαθμό που κύκλοι του Λονδίνου παίζουν ανοιχτά πλέον το σενάριο εξόδου της χώρας από το ευρώ, έχοντας μάλιστα και κατά νου τις ανάλογες τεχνικές προδιαγραφές. Ολα αυτά οδήγησαν τον γνωστό οίκο UBS να εκδώσει μια πολυσέλιδη ανάλυση την εβδομάδα που πέρασε εξηγώντας γιατί η έξοδος από το ευρώ θα είναι καταδικαστκή όχι μόνο για την Ελλάδα, αλλά και για την ίδια τη Γερμανία. Ο προβληματισμός όμως μεγαλώνει στους Ελληνες τραπεζίτες που γίνονται δέκτες τέτοιων σεναρίων από τους επενδυτικούς οίκους του Λονδίνου, οι οποίοι διαβλέπουν ένα διαγραφόμενο αδιέξοδο της όλης διαχείρισης από την ελληνική πλευρά. Πρώτον, γιατί η ελληνική πλευρά με τη στάση της δείχνει ότι δεν θέλει ή δεν κατανοεί ότι πρέπει να επιταχύνει τις αποφάσεις και, δεύτερον, γιατί η ύφεση που ξεπερνά και τα πιο δύσκολα σενάρια εν δυνάμει υπονομεύει τους δημοσιονομικούς στόχους.

**ΚΥΚΛΟΙ ΤΗΣ DEUTSCHE BANK ΑΠΟΡΡΙΠΤΟΥΝ ΤΟ ΠΑΡΑΜΙΚΡΟ ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΟ ΕΞΟΔΟΥ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΕΥΡΩ ΚΑΙ ΥΠΟΓΡΑΜΜΙΖΟΥΝ ΟΤΙ ΜΟΝΑΔΙΚΟΣ ΔΡΟΜΟΣ ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΠΕΙΘΑΡΧΗΣΟΥΝ ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ, ΠΑΡΑΜΕΝΟΝΤΑΣ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΣΜΑΤΟΣ**

Από την άλλη πλευρά, κύκλοι προσκείμενοι στην Deutsche Bank, η οποία έχει αναλάβει το κεφαλαιώδες εγχείρημα της ανταλλαγής ομολόγων (PSI), απορρίπτουν το παραμικρό ενδεχόμενο εξόδου χώρας από το ευρώ και υπογραμμίζουν ότι μοναδικός δρόμος είναι να πειθαρχήσουν οι Ελληνες, παραμένοντας εντός του νομίσματος.

Το ζήτημα του PSI, για το οποίο έληξε την περασμένη Παρασκευή η προθεσμία που αφορούσε την πρώτη ανταπόκριση στην πρόσκληση ενδιαφέροντος και θα οριστικοποιηθεί μέσα στον Οκτώβριο, είναι το πρώτο βήμα για την υλοποίηση του δεύτερου πακέτου βοήθειας αλλά και τη θωράκιση του τραπεζικού συστήματος, που οι Γερμανοί θεωρούν ακρογωνιαίο λίθο για να επανέλθει η ρευστότητα στην αγορά. Και προσδιορίζουν το σημείο αντικατάστασης των ελληνικών ομολόγων με αυτά του EFSF ως το σημείο καμπής που θα ενισχύσει τις ελληνικές τράπεζες και θα θέσει ένα μεγάλο μέρος του χρέους στον έλεγχο των ευρύτερων φορέων της τρόικας. Η σύγκρουση όμως που διαδραματίζεται σε

**ΤΑ ΣΕΝΑΡΙΑ ΤΟΥ ΤΡΟΜΟΥ ΠΛΗΘΑΙΝΟΥΝ, ΤΑ CDS ΕΧΟΥΝ ΑΠΟΓΕΙΩΘΕΙ ΣΕ ΑΣΤΡΟΝΟΜΙΚΑ ΕΠΙΠΕΔΑ ΚΑΙ ΟΣΟ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΔΕΝ ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ ΝΑ ΘΥΣΙΑΣΕΙ ΟΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟ ΠΟΛΙΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΧΑΡΙΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΟΣ, ΤΟ ΦΑΣΜΑ ΤΗΣ ΔΡΑΧΜΗΣ ΘΑ ΑΠΟΚΤΑ ΟΛΟ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΠΙΘΑΝΟΤΗΤΕΣ**

κορυφαίο ευρωπαϊκό επίπεδο μεταξύ των αμερικανικών hedge funds και της ΕΚΤ, που την αποκαλούν bad bank, λαμβάνει χώρα και στο ελληνικό έδαφος.

Οι φορείς αυτών των funds, που περιλαμβάνουν από τον χρηματοοικονομικό φορέα μέχρι τα private equities, διαμηνύουν έτοιμοι να βάλουν τεράστια κεφάλαια στην Ελλάδα, με μοναδική προϋπόθεση να αρθεί το ρίσκο που υπάρχει σήμερα. Και για αυτούς το ξεκαθάρισμα θα γίνει με την έξοδο της χώρας από το νόμισμα. Πρώτον και βασικό, για λόγους σκοπιμότητας προκειμένου να πληρωθούν τα «συμβόλαια θανάτου», CDS, που έχουν απογειωθεί σε αστρονομικά επίπεδα. Δεύτερον, γιατί οι ίδιοι δεν πιστεύουν ότι ο ελληνικός λαός θα μπορέσει να ακολουθήσει τις αλλαγές που του επιβάλλονται, ότι τελικά η κοινωνία θα σπρώξει τη χώρα εκτός ευρώ και οι Ευρωπαίοι θα υποχρεώσουν τελικά την κυβέρνηση σε μια «πθελημένη» έξοδο. Προσδιορίζουν μάλιστα και τη νέα ισοτιμία της παλαιάς δραχμής στα επίπεδα του 1 ευρώ ανά 550 δραχμές και σύνδεση (peg) με το ευρώ, που κορυφαίος αμερικανικός οίκος συμβούλευσε την κυβέρνηση να υιοθετήσει σε προσωρινή έξοδο από το 2009.

Ολοι όμως ομολογούν ότι αυτό δεν είναι το σενάριο που κερδίζει αυτήν τη στιγμή έδαφος, αλλά η έσχατη λύση σε μια έκφραση πλήρους ανικανότητας του πολιτικού συστήματος. Η σημερινή κυβέρνηση περιγράφεται ως φοβισμένη και κυρίως της καταμαρτυρούν ότι δεν πιστεύει σε αυτά που της ζητούν να κάνει.

# Το θρίλερ της αποπομπής από την ευρωζώνη σε 7 βήματα

**Το φάντασμα του** παλιού εθνικού νομίσματος κυριαρχεί στα καταστροφολάγνα σενάρια που επεξεργάζονται ξένοι πολιτικοί και οικονομολόγοι, ενώ κάποιοι Ελληνες αδίεις και στενομυαλοί σχεδόν επιχαίρουν. Ομως η έξοδος από το ευρώ και ο υποβιβασμός της Ελλάδας στο «ερασιτεχνικό» της Ευρώπης θα οδηγήσουν τη χώρα σε μεγάλες περιπέτειες και θα στοιχίσουν περισσότερο κι από έναν πόλεμο

ΤΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΓΑΔΑΚΗ

**ΤΑ ΖΟΦΕΡΑ ΣΕΝΑΡΙΑ με παταγώδεις τίτλους τύπου «Αντίο ευρώ», «Επιστροφή στα Βαλκάνια», «Απόδραση από την ευρωζώνη, «Ζόμπι στην Αθήνα», «Η κατάρα της δραχμής», «Εφιάλτης στη σκιά του Παρθενώνα» επανέρχονται στους ευρωπαϊκούς κύκλους. Οχι πως σταμάτησαν να διακινούνται, όμως τώρα τα δεν εκπορεύονται μόνο από ελαφρολαϊκές φυλλάδες αλλά επεξεργάζονται λεπτομερώς από πολιτικούς και οικονομολόγους, ενώ παρουσιάζονται εκτενώς σε αξιόπιστα διεθνή έντυπα.**

Στα ανατριχιαστικά αυτά δημοσιεύματα όπου πρωταγωνιστεί το φάντασμα του άλλοτε εθνικού νομίσματος περιστοιχιζόμενου από χιλιάδες ντόπιους κομπάρσους, το σενάριο εξελίσσεται τρομολαγνικά έως ότου καταβυθιστεί καταστροφικά με εκατόμβη θυμάτων εν μέσω σεισμικά χαοτικών σκηνών πρωτοφανούς αγριότητας. Μέχρι πρόσφατα οι απειλητικές αυτές περιγραφές διασκεδάζονταν επισήμως ως αφελείς. Βαθμιαία, η υποστήριξη τους από θερμοκέφαλους της γερμανικής επιχειρηματικής ελίτ, συνεπικουρούμενους από μερίδα Ελλήνων που σχεδόν επιχαίρει για το ενδεχόμενο επιστροφής της χώρας στη δραχμή, αποκαλύπτει ότι η συγκεκριμένη αρθογραφία αποτελεί εναλλακτική λύση στο μυαλό εκείνων που την εκπονούν.

Το ότι υπάρχουν εγχώριοι αυτοκτονικοί, μαζοχιστές, αδαείς, υστερόβουλοι, στενόμυαλοι τσαρουχοφόροι ταγμένοι σε κάποια ιδεατή εθνική ανεξαρτησία και απεγνωσμένοι οπαδοί της αποκάλυψης που ποντάρουν στο σενάριο αποβολής της Ελλάδας από την ευρωζώνη δεν είναι περίεργο. Εξάλλου ο πανικός, εξαιτίας ανεύθυνων διαδόσεων, απατηλών φημών και άστοχων δηλώσεων ανέκαθεν υποδαυλιζόταν από νοσταλγούς της εποχής των σπηλαίων. Είναι φυσικό κάποιοι παρωχημένοι επιχειρηματίες να θέλουν να επιβιώσουν μακριά από τον διεθνή ανταγωνισμό ή ελπίζουν ότι θα διαγραφούν τα υπέρογκα χρέη τους. Απορία, ωστόσο, προκαλεί η παθητικότητα, η συνωμοσιολογική διάθεση και η ελαφρόπτωτα εκείνων που δεν έχουν ειδικά συμφέροντα. Ειδικά όταν κουβεντιάζουν λες και πρόκειται για το απλούστερο πράγμα του κόσμου, για το απόλυτο χάος των εσωτερικών συναλλαγών που θα προκύψει με τα υποτιμημένα πεντηναράκια και το τραγικό γύρισμα του χρόνου πίσω σε ένα μοντέλο τύπου αδάμαστης Αλβανίας του Χότζα. Οσο κι αν φαντάζει απαγορευτικό, αν πέσει η χώρα στο «ερασιτεχνικό» της Ευρώπης, ο υποβιβασμός της θα στοιχίσει περισσότερο κι από έναν πόλεμο - χωρίς και αυτός εντελώς να αποκλείεται. Με τη δραχμή ως ανένδως υποτιμούμενο εθνικό νόμισμα η Ελλάδα θα οδηγηθεί σε μεγαλύτερες περιπέτειες απ' όσες περιγράφει ο φαύλος κύκλος πληθωρισμού - φυγής κεφαλαίων - νέας υποτίμησης. Το χρέος της θα πολλαπλασιαστεί αγγίζοντας το 1 τριο. ευρώ από τα περίπου 300 δισ. που είναι σήμερα, ενώ οι αγορές λόγω αφερεγγυότητας δεν θα τη δανείζουν παρά ίσως μόνο με τοκογλυφικά επιτόκια του 25%. Ετσι, δίχως δανεικά, ρευστό, συναλλαγές, εμπόριο, βενζίνη και συγκοινωνίες, με κατεδαφισμένες τράπεζες, διακοπές ρεύματος, εκρηκτική ανεργία, ασύλληπτη φτώχεια, τρομακτική αβεβαιότητα, η χώρα θα μεταβληθεί σε αιματηρό τερέν μιας γεωμετρικά διογκούμενης βίας. Θα ευχόταν κανείς αυτό τον ζωντανό εφιάλτη για τον ίδιο και την οικογένειά του; Οι πειθαρχημένοι πάντως Γερμανοί της έγκυρης οικονομικής εφημερίδας «Handelsblatt» του Ντισελντορφ οργάνωσαν προσφάτως ομάδα εγχώριων οικονομολόγων και Οξφορδιανών καθηγητών για να σκιαγραφήσουν τη διάλυση της ευρωζώνης με αφορμή την έξοδο της Ελλάδας. Χωρίς να θέλουν να υποδυθούν τις Κασσάνδρες, παρουσίασαν το χειρότερο δυνατό σενάριο χρονολογημένο ως προφητείες του Καζαμία για το 2012. Δυστυχώς, σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, οι φανταστικές προβλέψεις τους μπορεί να αποβούν ακόμα χειρότερες όταν προσγειωθούν στο εφιαλτικό έδαφος μιας χείριστης πραγματικότητας. Οσο κι αν αυτό το σενάριο είναι μάλλον καταδικασμένο να διαψευστεί, καθώς οι συνέπειές του θα ήταν καταστροφικές, αξίζει να το παρακολουθήσουμε βάζοντας σε παρένθεση την πιο δυσοίωνη εκδοχή του για τον Αρμαγεδδώνα που απειλεί την Ελλάδα.

### 1

**Τον Φεβρουάριο του 2012 η κρίση χρέους στην Ελλάδα οξύνεται, οι αντοχές και η προθυμία των Ελλήνων για μεταρρυθμίσεις εξαντλούνται, η κοινή γνώμη εξεγείρεται και η κυβέρνηση Παπανδρέου πέφτει αφού κάνει την ψήφο εμπιστοσύνης στη Βουλή.**

*Η* απώλεια της δεδηλωμένης μπορεί να διαδραματιστεί νωρίτερα. Θρυαλλίδα, οι σκληρές οικονομικές πολιτικές «αποφυγής της χρεοκοπίας». Η χώρα οδηγείται σε εκλογές. Το 40% όσων πάνε στις κάλπες ρίχνει ψήφο διαμαρτυρίας. Κανένα κόμμα δεν συγκροτεί βουλευτική πλειοψηφία. Ακαρπες μεταξύ τους συνεννοήσεις οδηγούν σε ακυβερνησία. Σε συνθήκες παράλυσης οι βαλτωμένες ήδη μεταρρυθμίσεις τσιμεντάρονται στην αδράνεια. Σε μια κρίση παραλογισμού η τρόικα αποσύρει το πακέτο διάσωσης, πιστεύοντας ότι η ευρωζώνη μέσω του Γερμανού φορολογουμένου θα αντέξει το τεράστιο δανειακό άνοιγμα της ΕΚΤ προς το ελληνικό τραπεζικό σύστημα. Ακολουθεί ελληνική στάση πληρωμών. Το ελληνικό θρίλερ χρεοκοπίας δεκτικάει. Ο τυφώνας απαξίωσης των ελληνικών ομολόγων συμπαραλαμβάνει τις τράπεζες και σαρώνει τις Βρυξέλλες.

### 2

**Ο νέος πρωθυπουργός Αντώνης Σαμαράς ανακοινώνει τον Απρίλιο του 2012 την έξοδο της Ελλάδας από την ευρωζώνη και την επαναφορά της δραχμής. Η αλλαγή ευρώ και νέας δραχμής γίνεται στην αρχή 1:1, όλες οι καταθέσεις στις τράπεζες μετατρέπονται στο νέο νόμισμα και η Αθήνα προτείνει την ανταλλαγή των κρατικών ομολόγων στο νέο νόμισμα στο 80% της ονομαστικής τους αξίας. Η κυβέρνηση κρατάει επί τρεις ημέρες κλειστές τις τράπεζες, εξαγγέλλει ελέγχους συναλλάγματος και απαγορεύει την εξαγωγή ευρώ στο εξωτερικό. Τα χρηματιστήρια Φρανκφούρτης και Παρισιού υφίστανται καθίζηση, ενώ το τραπεζικό σύστημα της Κύπρου καταρρέει.**

Οπως και να λέγεται, ο πρωθυπουργός της ολέθριας επανόδου στη δραχμή θα έχει δυσχερέστερη προοπτική από την εκλογική τύχη που επιφυλάττει στον Χαρίλαο Τρικούπη. Μέσα σε μια νύχτα η κοινωνία εκρήγνυται πυροδοτώντας μικροεμφύλιο σπαραγμό. Το τοπίο θυμίζει Αργεντινή στις αρχές του 2000. Επιθέσεις στις τράπεζες, λεηλασίες καταστημάτων και έφοδοι στα σπίτια όσων πραγματικά ή συκοφαντημένα πρόλαβαν να μεταφέρουν τις αποταμιεύσεις τους σε ευρώ στο εξωτερικό. Οι ταραχές βάφονται με αίμα. Απειλή επιβολής στρατιωτικού νόμου σε ορισμένες περιφέρειες. Προσωρινή νηνεμία. Η κυβέρνηση πέφτει.

### 3

**Τρεις μέρες αργότερα οι ελληνικές τράπεζες δίνουν τα ευρώ με σφραγίδα που λέει «Νέα Δραχμή». Στα ATM μπορούν να σπκώσουν οι Ελληνες ένα χαρτονόμισμα των 50 ευρώ ανά λογαριασμό. Η Αστυνομία στις μεγάλες πόλεις φυλάσσει τράπεζες και δημόσια κτίρια. Οι καταθέτες σε Πορτογαλία, Ισπανία, Ιρλανδία και Ισπανία προσπαθούν να αποσύρουν από τις τράπεζες τις καταθέσεις τους. Οι τράπεζες ανοίγουν για λίγες μόνο ώρες. Οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων διπλασιάζουν τα κονδύλια του μηχανισμού στήριξης.**

Δέσμευση των εγχώρων αποταμιεύσεων, παύση χρηματοδοτήσεων προς επιχειρήσεις και νοικοκυριά για να διασωθούν οι τράπεζες απ' την κατάρρευση, αλλά η τρομακτική έλλειψη ρευστού λιγίζει την αγορά, ενώ οδηγεί και τους πιο ευκατάστατους σε απόγνωση. Σχολεία, νοσοκομεία, δημόσιες υπηρεσίες υπολειτουργούν. Τα κέρματα του ευρώ αποσύρονται και αντικαθίστανται εντός μηνός με νέα χαρτονομίσματα των 5, 10 και 20 νέων δραχμών που τυπώνει το Νομισματοκοπείο στον Χολαργό. Η μετάβαση δημιουργεί έμφραγμα στις συναλλαγές. Η νέα δραχμή υποτιμάται 40%. Οι τιμές των εισαγομένων προϊόντων απογειώνονται. Ηλεκτρονικά, τρόφιμα, ρούχα, αυτοκίνητα γίνονται άπιαστα όνειρα. Οι ξένες επιχειρήσεις αποσύρουν τις καταθέσεις τους σε ευρώ. Η μαύρη αγορά πολύτιμων λίθων και μετάλλων οργιάζει. Οι φοιτητές του εξωτερικού επιστρέφουν στην πατρίδα και συνωστίζονται σε λιμάνια, σταθμούς και αεροδρόμια με μετανάστες που προσπαθούν να αποδράσουν. Οσοι από τους τελευταίους παγιδεύονται εντός συνόρων εξεγείρονται.

Σόιμπλε και Γιούνκερ προειδοποιούν ότι η 6η δόση του δανείου δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένη

### 4

**Τον Ιούνιο του 2012 η ευρωπαϊκή τραπεζική κρίση οξύνεται ακόμα περισσότερο. Η Πορτογαλία αποχωρεί από την ευρωζώνη. Στην Ισπανία και τη Γαλλία λαμβάνουν χώρα μαζικές διαδηλώσεις κατά των νέων μέτρων λιτότητας που επιβάλλει η ευρωζώνη.**

*Η* αποκαμωμένη Ελλάδα αντιμετωπίζει εθνικές προσβολές και προκλήσεις σε Αιγαίο, Κύπρο και βόρεια σύνορα, εξευτελιστικές για την υπερηφάνεια και την αξιοπρέπεια των δραχμόβιων πλέον Ελλήνων. Η κυβέρνηση μπροστά στην απειλή απώλειας εθνικού εδάφους προστρέχει στο ΝΑΤΟ, το οποίο έχει μπλοκάρει λόγω έντασης στην τουρκο-ισραηλινή διένεξη. Φοβισμένοι οι τουρίστες δεν έρχονται στη χώρα της φτηνιάς λόγω νέας υποτίμησης της νέας δραχμής κατά 20%. Ελλείψεις παρατηρούνται σε εισαγόμενες πρώτες ύλες, λιπάσματα, φυτοφάρμακα, μηχανολογικό εξοπλισμό για την εγχώρια παραγωγή και ανταλλακτικά για την άμυνα. Η ανεργία οδεύει στη στρατόσφαιρα. Η αγοραστική δύναμη των ελληνικών νοικοκυριών στο ναδίρ. Η κυβέρνηση μειοψηφίας πτέρτει.

### 5

**Τον Ιούλιο του 2012, ύστερα από πιέσεις του Ομπάμα, οι Βρυξέλλες αποφασίζουν την καθιέρωση ευρωομολόγων. Γερμανία και Γαλλία εκδίδουν ευρωομόλογα 100 δισ. για να στηρίξουν την Ισπανία και την Ιταλία. Στη Γερμανία η Μέρκελ χάνει την εμπιστοσύνη της Βουλής, η οποία αρνείται να δεχτεί ευρωομόλογα. Σε Ρώμη, Παρίσι και Μαδρίτη χιλιάδες διαδηλωτές διαμαρτύρονται κατά της Γερμανίας.**

Στην αναζήτηση στις διεθνείς αγορές χρήματος Ελλάδα, κορυφώνεται η αύξηση των επισφαλειών στις καταρρέουσες τράπεζες λόγω της αδυναμίας των καταναλωτών να καλύψουν τις υποχρεώσεις τους. Τα επιτόκια εκτοξεύονται στο απώτερο διάστημα. Δελτίο στα καύσιμα, διάθεση φαρμάκων με το σταγονόμετρο, πολύωρες διακοπές ρεύματος, ενώ η προετοιμασία μαζικής μετανάστευσης προς Ρωσία, ΝΑ Ασία, Ν. Αμερική, Ωκεανία αναβιώνει όψεις υπανάπτυξης και επαναφέρει μνήμες Ψωροκώσταινας. Επανεμφανίζονται άροτρα με βόδια στα χωράφια και κάρα με άλογα στους δρόμους. Η χώρα βυθίζεται σε οδυνηρή φτώχεια και εσωστρέφεια.

### 6

**Τον Αύγουστο Μέρκελ και Σαρκοζί αποφασίζουν σε μυστική συνάντηση την ίδρυση νέας ευρωζώνης και καλούν ακόμα να μετάσχουν Ολλανδία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Φινλανδία, Εσθονία, Αυστρία και Σλοβενία. Καθιερώνεται το ευρώ του Βορρά και κοινή δημοσιονομική πολιτικής. Στην ευρωζώνη ανήκει τώρα το 1/3 των χωρών της Ε.Ε.**

*Εμφανίζονται* νέα υποτιμημένα σε σχέση με το ευρώ νομίσματα. Νέα εσκούδα, νέες λιρέτες, νέες πεσέτες. Το περιβάλλον της Νότιας Ευρώπης γίνεται ανταγωνιστικότερο. Οι συζητήσεις για σύσταση μιας ασθενέστερης ευρωζώνης του Νότου αποτυγχάνουν και εγκαταλείπονται οι προσπάθειες για σύσταση κοινού νομίσματος. Οι μεταγραφές ξένων παικτών στα ελληνικά πρωταθλήματα ανατέλλονται. Η χώρα δεν έχει μαντίλι να κλάψει και αναπολεί την ειδυλλιακή εποχή της τροϊκανής λιτότητας. Νέα κυβέρνηση προσωπικοπτών προετοιμάζει εκλογές.

### 7

**Τα γερμανικά προϊόντα είναι πανάκριβα και οι καταναλωτές στα κράτη της Νοτιας Ευρώπης δεν τα αγοράζουν. Οι γερμανικές επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα. Στις αγορές επικρατεί χάος και οι ευρωσκεπτικιστές παίρνουν το πάνω χέρι. Με δημοψηφίσματα περιορίζονται η ελεύθερη διακίνηση στην Ευρώπη και η εσωτερική αγορά. Το πολιτικό οικοδόμημα στο οποίο στηρίχτηκε κάποτε το ευρώ αποτελεί πλέον ιστορική παρένθεση. Ονειρο ήταν και πάει. Αλλά ο ευρωπαϊκός πονοκέφαλος συνεχίζεται...**

*Οπως* και ο εγχώριος εφιάλτης στον λάκκο με τις δραχμές.

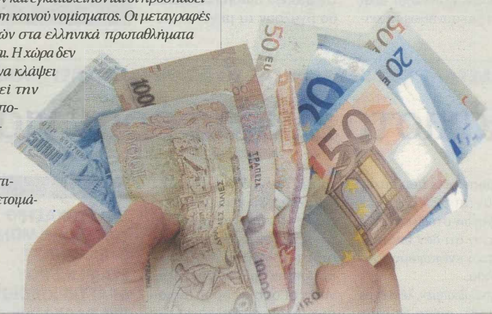

ΣΤΑΣΗ ΑΝΑΜΟΝΗΣ ΜΕΧΡΙ ΝΕΩΤΕΡΑΣ

# Ούτε να ακούσουν οι ξένοι για επενδύσεις στην Ελλάδα

**Η κούραση για τις εξελίξεις στη χώρα μας ήταν κάτι παραπάνω από αισθητή στην ετήσια παρουσίαση του Ελληνικού Χρηματιστηρίου στο Λονδίνο. Διαχειριστές κεφαλαίων δηλώνουν ότι φοβούνται να εισηγηθούν αγορές στη χώρα μας και ενδιαφέρονται μόνο για ελληνικές εταιρείες με εξαγωγικό χαρακτήρα**

**«Hellenic fatigue», δηλαδή ελληνική κόπωση-κούραση. Αυτή είναι η έκφραση που έχουν καθιερώσει και χρησιμοποιούν όλο και πιο συχνά στο Λονδίνο οι ξένοι τραπεζίτες και οι επικεφαλής των μεγάλων επενδυτικών οίκων όταν η συζήτηση είναι για επενδύσεις στην Ελλάδα. Η συγκεκριμένη τυποποιημένη πλέον έκφραση δηλώνει ότι δεν έχουν καμία διάθεση να μιλήσουν ή να ακούσουν για επενδύσεις σε ελληνικές εταιρείες. Αυτό είναι και ενδεικτικό των διαθέσεων που υπάρχουν για την Ελλάδα.**

ΑΠΟΣΤΟΛΗ: ΛΟΝΔΙΝΟ, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΑΣΙΜΑΤΗΣ
akasimatis@protothema.gr

Στο τέλος της εβδομάδας έγινε στο Λονδίνο η ετήσια παρουσίαση του Ελληνικού Χρηματιστηρίου. Παρά το γεγονός ότι στην εκδήλωση πήραν μέρος αρκετοί ξένοι θεσμικοί, υπήρχαν εμφανείς αλλαγές σε σχέση με πέρυσι. Για παράδειγμα, το 2010 οι ξένοι δεν ήθελαν να πληροφορηθούν για τις δραστηριότητες των εταιρειών, αλλά για την οικονομία και τις κυβερνητικές ενέργειες. Φέτος το κλίμα ήταν τελείως διαφορετικό. Η Ελλάδα είναι στις πρώτες θέσεις των δελτίων ειδήσεων, ενώ πλήθος είναι και τα δημοσιεύματα των ξένων εφημερίδων. Ετσι έχουν δική τους άποψη -συνήθως τη χειρότερη- για το τι κάνει η χώρα και δεν ενδιαφέρονται να ακούσουν τις απόψεις των Ελλήνων. Μεγάλο μέρος των ξένων που είχαν επενδύσει φτωχά έχει ρευστοποιήσει και δεν θέλει να ακούει λέξη για την Ελλάδα. Υπάρχει όμως και μια άλλη μερίδα η οποία δεν έχει επενδύσεις, αλλά παρακολουθεί στενά τι γίνεται. Αυτή η παρακολούθηση των εξελίξεων στην Ελλάδα τούς επιβαρύνει τα κόστη και τους κάνει ιδιαίτερα αρνητικούς για τις εξελίξεις στη χώρα. Ωστόσο, αν φανεί ότι κάτι πάει να αλλάξει στη χώρα προς το καλύτερο, αυτοί οι ξένοι θεσμικοί θα είναι και οι πρωταγωνιστές της ανόδου, αυτοί δηλαδή που θα βγάλουν τα μεγαλύτερα κέρδη. Ωστόσο, η κούραση για τις εξελίξεις στην Ελλάδα σταδιακά εντείνεται και η επιφύλαξη μεγαλώνει. Αρκετοί ξένοι διαχειριστές κεφαλαίων δηλώνουν ότι φοβούνται να εισηγηθούν αγορές στην Ελλάδα. Και αυτό γιατί ανησυχούν πως αν κάτι πάει στραβά μπορεί να χάσουν τη θέση τους. Είναι δε πολλοί κι αυτοί που περιμένουν να «σκάσει» πρώτα η Ελλάδα και στη συνέχεια να μπουν εκ του ασφαλούς.

Ωστόσο σε ξένα χέρια εξακολουθεί να βρίσκεται το 49% των μετοχών του Ελληνικού Χρηματιστηρίου. Το ενδιαφέρον πλέον στρέφεται μόνο σε περιορισμένο αριθμό εταιρειών που έχουν εξαγωγικό χαρακτήρα, αναπτυξιακές προοπτικές και μπορούν έτσι να προστατευτούν από τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα. Ταυτόχρονα λόγω της κρίσης η τάση στις επενδύσεις είναι για σταθερές και σίγουρες αποδόσεις και γι' αυτό προτιμούν επενδύσεις ακινήτων, υποδομών κ.λπ. Στο πλαίσιο αυτό υπάρχει ενδιαφέρον για το ελληνικό πρόγραμμα αποκρατικοποιήσεων, το οποίο όμως συνοδεύεται από πολλές επιφυλάξεις σε σχέση με την οικονομική πορεία της χώρας.

▼ ΑΝΑΣΤΑΛΤΙΚΟΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ ΤΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

## Ελάχιστο ενδιαφέρον για εξαγορές στην Ελλάδα

Οι τραπεζίτες που ασχολούνται με εξαγορές επιχειρήσεων στο εξωτερικό αναφέρουν ότι δεν υπάρχει ουσιαστικό ενδιαφέρον για την Ελλάδα.

«*Δεν γνωρίζουμε*», λέει ένας από αυτούς, «*πόση θα είναι η ύφεση το 2012, θα μειωθεί το ΑΕΠ 4%, 5% ή 6%; Δεν μπορούμε να εφαρμόσουμε τα μοντέλα μας για να βρούμε την αξία των εταιρειών*». Στο στόχαστρο όμως των ξένων εταιρειών βρίσκονται ελληνικές οι οποίες δραστηριοποιούνται στα Βαλκάνια. Ειδικά γι' αυτόν τον τομέα, δηλαδή εταιρείες ελληνικών συμφερόντων εκτός Ελλάδος, υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον. Σε κάθε περίπτωση όμως το οικονομικό περιβάλλον δρα ανασταλτικά για τους ξένους επενδυτές. Ενα άλλο πρόβλημα το οποίο τους απασχολεί είναι ότι ακόμη και αν αγοράσουν μια εταιρεία στην Ελλάδα δεν θα έχουν δυνατότητα χρηματοδότησης, θα πρέπει οι ίδιοι να προβλέψουν και για τα κεφάλαια που θα συντηρήσουν τις δραστηριότητες της εταιρείας - οπότε ο λογαριασμός μεγαλώνει και γίνεται ασύμφορος. Σε γενικές γραμμές, λόγω των ελληνικών ιδιαιτεροτήτων αντιμετωπίζουν την Ελλάδα αυτή την περίοδο περισσότερο ως μια ευκαιρία για χρηματιστηριακή σπέκουλα όταν ωριμάσουν οι συνθήκες παρά για επενδύσεις με μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

**ΣΤΟ ΣΤΟΧΑΣΤΡΟ ΤΩΝ ΞΕΝΩΝ ΜΟΝΟ ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ**